

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Иван Топузов, Факултет "Обществено здраве и спорт" при Югозападен Университет "Неофит Рилски" – Благоевград

ОТНОСНО: Дисертационен труд на редовен докторант Мария Петрова Граматикова на тема: **Технологичен модел на кинезитерапия при мекотъканни увреди на колянната става (след реконструкция на предна кръстна връзка)**, за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в Професионално направление: 1.2. Педагогика: Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка, включително МЛФ (Кинезитерапия), Катедра „Кинезитерапия“, Факултет “Обществено здраве и спорт“, Югозападен университет „Неофит Рилски“- Благоевград.

Научен ръководител: проф. д-р Иван Топузов, дм, дпн.

Мария Петрова Граматикова е родена в Благоевград. Средното си образование получава в Математическата гимназия в града, а през 2005 г. завършва специалност “Кинезитерапия” в ЮЗУ. Работи като кинезитерапевт в Център за възрастни хора с увреждания и в Център за деца с увреждания – град Банско. От 2012 г., е редовен докторат към катедра „Кинезитерапия“ на ЮЗУ“Неофит Рилски“.

Представеният от докторант Мария Граматикова дисертационен труд е с **обем** 249 стандартни машинописни страници. В този обем влиза и библиографията от 187 литературни източника /52 на кирилица и 134 на латиница/, както и приложения, в т. ч. и разработеният от докторантката технологичен модел на кинезитерапия с обем от 65 страници. **Структурата** на дисертацията е съобразена с препоръките и изискванията за трудове от този род, като съдържа уводна част, литературен обзор и две взаимно-свързани глави, последвани от изводи, препоръки и заключение. **Тематиката** е актуална пред вид голямата честота на увреждане на предната кръстна връзка, особено при спортистите, както и от необходимостта от актуализиране на рехабилитацията, вкл. на кинезитерапията в следоперативния период.

Въведението е кратко, но съдържателно и представлява сполучливо въведение към разглеждания в дисертацията сериозен ортопедичен проблем.

Глава 1-ва *Концептуална постановка на проблема* /литературния обзор/ е с обем от 49 страници и дава подробна картина на научните публикации, посветени на уврежданията и рехабилитацията на колянната става - епидемиология, патокинезиология, диагностика, клинична картина и терапия. Специално място е отделено на лечението с кинезитерапия. Прави добро впечатление това, че на редица места в обзора, авторката изразява своето лично и дори критично мнение към използваните лечебни комплекси, което показва компетентност, проявила се и при провеждането на самостоятелната ѝ научно-изследователска дейност.

В края на обзора, докторантката ясно очертава концептуалната рамка на изследването, която разгръща в следващите 2-ра и 3-та глави.

В **Глава 2-ра** е дадена *Методологията на научното изследване*.

Хипотезата на изследването допуска, че разработването на модел на кинезитерапия, включващ нови, актуализирани средства ще ускори възстановяването на пациентите след реконструкция на предната кръстна връзка на колянната става.

Целта и осемте задачи са правилно формулирани (но има грешка в номерацията им).

Тестовата батерия корелира с целта и задачите на изследването.

Методиката на изследването, заедно с показателите е описана много подробно.

Изследването е проведено в известни столични клиники и включва общо 63 пациенти от двата пола, разпределени в експериментална и контролна група.

В **глава 3-та** е представен в детайли прилагания от докторантката *експериментален модел на кинезитерапия* (същият е можело да бъде описан и в глава 2-ра). Резултатите, получени от авторката са дадени подробно и прегледно по показатели (в таблици и фигури), отчетени в началото и след 10-дневната рехабилитация. На база на приложения модел на рехабилитация се установява достоверно по-висока ефективност (в сравнение с приложения традиционен модел в контролната група). Това се отнася, освен за изследваните показатели, също и

за локомоторната способност, динамичната и взривната сила на долните крайници и т.н.

Направените осем **изводи** отговарят на получените при изследванията данни, а **препоръките** в края ще бъдат от полза за практикуващите кинезитерапевти и рехабилитатори.

Представеният **автореферат** отразява резултатите, изводите, препоръките и приносите на научното изследване.

Като **приноси** на дисертационния труд бих открил следните:

- Показано е, че интензивните, агресивни режими на въздействие и прилагането на новите средства, методи и подходи, използвани в експерименталния модел на КТ могат да бъдат ефективни.
- Изяснени са теоретичните аспекти и механизмите на въздействие на кинезио-тейпинга, на акватерапията и на мануално-мускулната мобилизация, приложени върху колянната става, след реконструкция на ПКВ.
- Разработени са програми за практическо прилагане на кинезио-тейпинг, акватерапия и мануална мекотъканна мобилизация при пациенти след оперативна реконструкция на ПКВ.

Препоръки:

1.Техниките и средствата за въздействие, представени в дисертационния труд са оригинални и ефективни, поради което препоръчвам да бъде издадено практическо ръководство, с оглед приложението на експерименталния модел на докторантката в ежедневната рехабилитационна практика.

2.При популяризирането на използваните (интензивни, агресивни методики), вниманието на специалистите специално да се насочи към необходимостта от детайлното им познаване, от сериозна опитност и прецизно изпълнение, тъй-като грубо извършени подобни интервенции могат да имат обратен, дори катастрофален за пациентите резултат.

В заключение, като се основавам на качествата на представения ми за рецензиране дисертационен труд, който съдържа приноси към теорията, методиката и практиката на кинезитерапията, предлагам на уважаемите членове на Научното жури, да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Мария Петрова Граматикова, по професионално направление 1.2. Педагогика - Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка, включително Методика на лечебната физкултура (Кинезитерапия) .

Аз лично гласувам с “ДА” !!!

18. VII. 2015 год.

София

.....
проф. д-р Иван Топузов, дм, дпн